



Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/18002.**

Benyújtás dátuma: **2017-10-24 16:23**

Parlex azonosító: **1KAL78VK0002**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Lázár János, Miniszterelnökséget vezető miniszter

Törvényjavaslat címe: A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2017. évi törvény

a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról

1. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosítása

1. §

(1) A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 6/A. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„6/A. §

(1) A muzeális intézmények, a nyilvános könyvtárak és a könyvtári tevékenység, valamint a közművelődési intézmények tevékenységének ágazati irányítását a kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) látja el. E feladatának ellátásában – közreműködőként – szakfelügyelői és szakmai testületeket működtethet.

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 20. § (4) bekezdése szerinti, régészeti feltárással jogosult múzeumok régészeti feltárási tevékenységének ágazati irányításában a kulturális örökség védelméért felelős miniszter a miniszterrel közösen jár el.”

(2) A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 50. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A fenntartó az e törvényben foglaltak alapján)

„c) biztosítja a muzeális intézmény működési engedélyében meghatározott szakmai besorolása szerinti feladatai, valamint a kulturális örökség védelméről szóló törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges személyi és infrastrukturális feltételeket,”

2. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosítása

2. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 6. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Valamennyi védett műemléki értékkel kapcsolatos építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásban a (3) bekezdés szerinti örökségvédelmi tanácsadó testület jogszabályban foglaltak szerinti igénybevétele és támogató véleménye esetén a hatóság a határozatát a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül hozza meg.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 20. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv feltárási jogosultsága az előzetes régészeti dokumentáció készítéséhez kapcsolódó régészeti feladatellátásra, a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv saját vagyionkezelésében lévő ingatlanon megvalósuló régészeti feltárássra, valamint tervásatás végzésére terjed ki.”

(3) A Kötv. 22. § (2), (2a) és (2b) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A földmunkával járó beruházások előkészítése során a földterület-kiválasztáshoz és nyomvonal-kijelöléshez a beruházó előzetes régészeti dokumentációt készíttethet.

(2a) A földmunkával járó, nagyberuházásnak nem minősülő, új nyomvonalú, külterületi közútépítések előkészítése során - a kerékpárút kivételével - a beruházó köteles a régészeti érintettség felderítése érdekében előzetes régészeti dokumentációt készíttetni.

(2b) A (2) és (2a) bekezdés szerinti előzetes régészeti dokumentáció készítésére a 23/C. és 23/D. §-ban foglaltak alkalmazásával a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogosult.”

(4) A Kötv. 22. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (8a) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A régészeti feladatellátás szaktevékenységi részének jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe kapacitáshiány esetén kizárólag más, a 20. § (4) bekezdés szerinti feltárássra jogosult intézmény vonható be. A bevont feltárássra jogosult intézmény további régészeti szaktevékenységet ellátó közreműködőt nem vehet igénybe.

(8a) A régészeti feladatellátás járulékos részéhez a megelőző feltárást végző múzeum biztosítja a szükséges régészeti bontómunkát. A régészeti bontómunkába gazdasági társaság bevonható.”

(5) A Kötv. 23. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A régészeti feltáráshoz kapcsolódó régészeti földmunka megvalósításáról a beruházó köteles gondoskodni. Ha a beruházó nem tudja biztosítani a földmunkát, akkor a feltárást végző intézmény - a közbeszerzésekről szóló törvény szerint - gondoskodik a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó földmunka elvégzéséről a beruházó költségén.

(2a) A régészeti feltáráss dokumentálásához kapcsolódó geodéziai és térinformatikai feladatok ellátásába gazdasági társaság bevonható.”

(6) A Kötv. 23. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a megelőző feltáráss módja régészeti megfigyelés, akkor a földmunkát a feltáráss vezetőjének irányításával kell végezni. A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltáráss módjáról és feltételeiről jogszabályban meghatározottak szerint a hatóság dönt.”

(7) A Kötv. 23/C. § (6) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (7)-(8)

bekezdéssel egészül ki:

„(6) A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv az előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feladatellátás jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe saját kapacitáshiánya esetén kizárólag más, a 20. § (4) bekezdés szerinti, feltárással jogosult intézményt vonhat be. A bevont feltárással jogosult intézmény további régészeti szaktevékenységet ellátó közreműködőt nem vehet igénybe.

(7) A műszeres lelőhely- és leletfelderítéshez kapcsolódó feladatok ellátásába gazdasági társaság bevonható.

(8) Az előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó régészeti földmunka elvégzéséről a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv - a közbeszerzésekről szóló törvény szerint - gondoskodik a beruházó költségén.”

(8) A Kötv. 23/D. § (5) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A beruházó által elfogadott projekttervet a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv megküldi a projekttervben szereplő, a régészeti feladatellátás elvégzésére megjelölt intézménynek, valamint a Magyar Nemzeti Múzeumnak.”

(9) A Kötv. 23/E. § (1)-(6) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A beruházó a megelőző feltárás elvégzésére írásbeli szerződést köt, ha a megelőző feltárás elvégzésére a terület rendelkezésre áll.

(2) A beruházó értesíti a szerződéskötés szándékáról a Magyar Nemzeti Múzeumot, mely 5 napon belül értesíti a nagyberuházás megelőző feltárásának elvégzésére jogosult intézményt és koordinálja a szerződéskötést.

(2a) A nagyberuházást megelőző feltárást a gyűjtőterületén érintett megyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum végezheti jogszabályban meghatározottak szerint.

(2b) A nagyberuházást megelőző feltárás régészeti szaktevékenységének elvégzésébe

a) a gyűjtőterületén érintett területi múzeumot kapacitása erejéig kötelezően be kell vonni,

b) további kapacitáshiánya esetén kizárólag más, a 20. § (4) bekezdése szerinti feltárással jogosult intézmény vonható be.

(3) A (2b) bekezdés szerinti bevont feltárással jogosult intézmény a régészeti szaktevékenység ellátásában további közreműködőt nem vehet igénybe.

(4) Ha a gyűjtőterületén érintett megyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum a megelőző feltárással vonatkozó szerződést a 22. § (11) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül nem köti meg, akkor a Magyar Nemzeti Múzeum gondoskodik a régészeti feladatellátás elvégzéséről.

(4a) A (4) bekezdés szerinti esetben a kultúráért felelős miniszter – a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 40. § (3) bekezdése alapján a működési engedély módosításával – hivatalból indított eljárásban dönt a megyei hatókörű városi múzeum régészeti gyűjtőkörének lezárásáról. Az eljárásban a kulturális örökség védelméért felelős miniszter egyetértési jogot gyakorol.

(5) Nagyberuházás megvalósítása esetén a régészeti földmunka, valamint a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek.

(6) A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti megfigyelés biztosítására a (2a)-(3) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.”

(10) A Kötv. 23/F. § (9) és (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A teljes területű feltárás költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 1 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja. Az összeg

a) tartalmazza a teljes területű feltárás terepi munkavégzésén túl - beleértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is - a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás, valamint a végleges leletbefogadás költségeit,

b) nem tartalmazza a jogszabályban meghatározottak szerint feltárásra alkalmas napon kívüli régészeti feltárás végzéséhez a beruházó által kötelezően biztosítandó szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét.

(10) A tényleges költségekről köteles

a) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv az előzetes régészeti dokumentáció tekintetében

b) a feltárás elvégzésére szerződött múzeum

jogszabályban meghatározott módon elszámolni.”

3. §

(1) A Kötv. 53/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a hatóság hatósági ellenőrzés vagy az 52. § (2) bekezdése alapján lefolytatott ellenőrzése során, vagy bejelentés alapján megállapítja, hogy a kulturális javak körébe tartozó tárgy őrzési helye ismeretlen (a továbbiakban: eltűnt kulturális javak), az őrzési hely megállapítása érdekében elrendeli annak körözését.”

(2) A Kötv. az „A kulturális javak külföldre történő kivitele” alcímet megelőzően a következő 53/B. §-sal egészül ki:

„53/B. §

(1) Az e törvény 71. § (2) bekezdése c) pontja szerinti nyilvántartásba bejegyzett kulturális javak előkerülése esetén a hatóság megvizsgálja a nyilvántartásból történő törlés indokoltságát.

(2) Kétség esetén a tárgy birtokosa köteles bizonyítani a birtoklás jogszerűségét és azt, hogy a tárgy birtokba vétele vagy tulajdonjogának a megszerzése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, különös tekintettel a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló 2001. évi LXXX. törvény 3. § (3) bekezdésében foglalt szempontokra.

(3) Amennyiben a tárgy visszaadása iránt igényt terjesztenek elő, és az igényt igazolják, a birtokos köteles a tárgyat az igénybejelentő részére visszaadni.

(4) Amennyiben a birtokos bizonyítja, hogy a (2) bekezdésben foglaltak szerint járt el, a visszaadásakor az igénybejelentőtől méltányos és ésszerű kártalanítás illeti meg.

(5) Kulturális javak kereskedelmi forgalomban – így különösen árverésen – történő átruházása esetén a (2) bekezdés szerinti eljárásra a kereskedő köteles, ezért a vevő részéről a (2) bekezdésben foglaltakat teljesülniük kell tekinteni.

(6) A tárgy visszaadásának elrendelése iránti keresetet bírósághoz kell benyújtani, a bíróság dönt a visszaadás elrendeléséről és a kártalanításról.”

4. §

A Kötv. 55. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az e törvény alapján védett kulturális javakra vonatkozó, az Európai Unió tagállamaiba történő kivitele esetén a kulturális javak kiviteléről szóló 116/2009/EK rendelet céljából a Bizottság 1081/2012/EU végrehajtási rendelete 13. cikke alapján kiállított általános nyílt engedély az (1) bekezdésben meghatározott ideiglenes kiviteli engedélynek minősül.”

5. §

A Kötv. 56. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kiviteli engedély, illetve a műtárgykísérő igazolás legfeljebb tíz évig terjedő határozott időre szólhat.”

6. §

A Kötv. 71. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A hatóság vezeti)

„d) a nyilvántartott műemléki értékek, a műemlékek, a műemléki jelentőségű területek, a műemléki környezetek és a történeti tájak,”

(központi, közhiteles nyilvántartását, amely tartalmazza az a)-e) pontban meghatározottakkal összefüggő adatokat.)

7. §

A Kötv. 73. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„73. §

- (1) A védetté nyilvánított kulturális javak esetében a nyilvántartás tartalmazza:
- a) a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tévő egyéb adatokat;
 - b) a tárgy tulajdonosának és birtokosának természetes személyazonosító adatait, valamint lakcímét;
 - c) a tulajdonszerzés idejét és módját;
 - d) a tárgy - állandó, illetve ideiglenes - őrzési helyét;
 - e) a külön jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.
- (2) A jogellenesen eltulajdonított kulturális javak esetében a nyilvántartás tartalmazza:
- a) a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tévő egyéb adatokat;
 - b) a tárgy tulajdonosának és birtokosának természetes személyazonosító adatait, valamint lakcímét;
 - c) a cselekmény elkövetésének az idejét és helyét;
 - d) az eljáró szerv nevét és ügyszámát.”

8. §

A Kötv. 86. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

- „(3) A Magyar Állam elővásárlási jogát
- a) ingatlanok esetében a kormányrendeletben kijelölt örökségvédelmi szerv,
 - b) védetté nyilvánított kulturális javak tekintetében a kormányrendeletben kijelölt szerv gyakorolja.”

9. §

A Kötv. a következő 92/H. és 92/I. §-sal egészül ki:

„92/H. §

(1) 2018. január 8-ig a megyei hatókörű városi múzeumoknak, a Budapesti Történeti Múzeumnak, valamint a Magyar Nemzeti Múzeumnak közbeszerzési eljárást kell kiírni a 23. § (2) bekezdés, valamint a 23/C. § (8) bekezdése szerinti, a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó földmunka biztosítása érdekében.

(2) E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi törvénnyel (a továbbiakban: Módtv5.) megállapított 6. § (5) bekezdését, 7. § 29a. pontját, 20. § (4a) bekezdését, 22. § (2)-(2b) és (8) bekezdését, 23. § (2) és (3) bekezdését, 23/B. § (2)-(4) bekezdését, 23/C. § (6) bekezdését, 23/E. § (1)-(6) bekezdését, 23/F. § (3), (9) és (10) bekezdését és 23/G. §-át rendelkezéseit az (1) bekezdésben meghatározott közbeszerzési eljárások lefolytatása után indult eljárásokban és megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

92/I. §

A 92/H. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési eljárások eredményhirdetését megelőzően indult eljárásokban és megkötött szerződések tekintetében e törvény 2017. december 31-én hatályos előírásait kell alkalmazni.”

10. §

(1) A Kötv. 93. § (1) bekezdés 11. pontja a következő szöveggel lép hatályba:

„11. meghatározza a nagyberuházásokkal kapcsolatos régészeti feladatellátás részletes szabályait, a nagyberuházás régészeti szakaszolásának szempontjait, a nagyberuházás kivitelezése során ellátandó régészeti megfigyelés és az elfedés szabályait, valamint a 19. § (4) bekezdése szerinti hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, továbbá a régészeti feladatellátással összefüggő költségtételek figyelembevételének részletes szabályait, valamint a régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről szóló miniszter döntés részletes szabályait;”

(2) A Kötv. 93. § (1) bekezdése a következő 25. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:)

„25. állapítsa meg a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottságnak a nemzeti jelképek kiemelt nemzeti emlékhelyen történő használatával kapcsolatos egyes feladatait.”

(3) A Kötv. 93. § (7) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel egyetértésben, rendeletben megállapítsa az egyes hadtörténeti örökségi helyszínek védetté nyilvánítását és a védettség megszüntetését.”

11. §

A Kötv.

a) 7. § 29a. pontjában a „jellegű örökségvédelmi tevékenység” szövegrész helyébe a „jellegű, közfeladatként állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény által végzett örökségvédelmi tevékenység” szöveg, a „feldolgozása, valamint a geodéziai és térinformatikai feladatok ellátása.” szövegrész helyébe a „feldolgozása”,

b) 23/F. § (1) bekezdésében a „30 – régészeti feltárás elvégzésére jogszabályban meghatározottak szerint alkalmas - nap” szövegrész helyébe a „30 nap”,

c) 23/F. § (3) bekezdésében „az akkreditált intézmény” szövegrész helyébe az „a feltárássra jogosult intézmény”

d) 61/H. § (1) bekezdésében a „b) pont bb) alpontjában” szövegrész helyébe a „b) pontjában”,

e) 61/I. § (5) bekezdésében a „b) pont ba) alpontja” szövegrész helyébe a „b) pontja”

szöveg lép.

12. §

Hatályát veszti a Kötv.

- a) 23/B. § (2)-(4) bekezdése,
- b) 23/G. §,
- c) 27/A. § (4) bekezdése,
- d) 57. § (2) bekezdése,
- e) a 75/A. § (1a) bekezdésében az „és a 6. § (3) bekezdése szerinti örökségvédelmi tanácsadó testület is” szöveg.

13. §

A Kötv. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

3. A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény módosítása

14. §

A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény 8. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A kulturális javakra elrendelt körözés esetén - a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - a 4. § (2) bekezdés a) pont aa), ab), ad) alpontjában és c) pont ca) alpontjában meghatározott adat közérdekből nyilvános adat.”

4. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvény módosítása

15. §

Nem lép hatályba az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvény

- a) 202. § (3) bekezdés,
- b) 203. § 23. és 24. pontja, valamint
- c) 204. § h) pontja.

5. Záró rendelkezések

16. §

(1) E törvény – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – 2017. december 31-én lép hatályba.

(2) Az 1. és 2. alcím 2018. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 3. alcím 2018. október 1-jén lép hatályba.

A kiviteliengedély-köteles nem védett kulturális javak

	A	B	
Kategóri a	Meghatározás	Együttes feltétel	
1.	A földből és a víz alól előkerült, a 7. § 33. pontja szerinti régészeti leletnek nem minősülő egyéb tárgyak.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
2.	Művészeti, történelmi, illetve vallási emlékekből származó, de azok szerves részét képező részek és elemek.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
3.	Bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nem tartoznak a 4. és az 5. kategóriába, valamint nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 1 000 000 Ft
4.	Bármilyen alapra, vízfesték, guache és pasztell használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft
5.	Az 1., 2. és 4. kategóriába nem tartozó, bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített mozaikképek és rajzok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft
6.	Eredeti metszetek, nyomatok, szita-és kőnyomatok a hozzájuk tartozó nyomólemezekkel, valamint eredeti plakátok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft
7.	Az 1. kategóriába nem tartozó eredeti szobrok, illetve szoborművek és az eredetivel azonos eljárással készült másolataik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 500 000 Ft
8.	Fényképek, filmek és negatívjaik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft
9.	Ősnyomtatványok és kéziratok, beleértve a kézirásos bejegyzéssel	kor	legalább 50 év

	ellátott könyveket, a térképeket és zenei partitúrákat egyenként vagy gyűjteményes formában, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	forgalmi érték	nincs
10.	A 9. kategóriába nem tartozó könyvek egyenként vagy gyűjteményes formában.	kor	1800 előtt
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft
11.	Nyomtatott térképek.	kor	100 év
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft
12.	Iratok, irategyüttesek, valamint irat- és tervtári anyagok, kép- és hangarchívumok anyagai, bármilyen adathordozón.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
13.	a) Természettudományos gyűjtemények: zoológiai, botanikai, paleontológiai, ásványtani vagy anatómiai gyűjtemények, illetve azok egyes darabjai; b) Történelmi jellegű gyűjtemények: történelmi, néprajzi vagy numizmatikai jelentőségű gyűjtemények.	kor	nincs
		forgalmi érték	legalább 500 000 Ft
14.	Közlekedési eszközök.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 500 000 Ft
15.	Az 1-14-ig terjedő kategóriák egyikéhez sem tartozó minden egyéb antik darab, különösen: a) játékok, játékszerek, b) üvegtárgyak, c) arany- és ezüstnemű, d) bútorok, e) optikai, fotó- és kinematográfiai berendezések, f) hangszerek, g) órák és alkatrészeik, h) fából készített műtárgyak, i) kerámia, j) kárpit, k) szőnyegek, l) tapéta, m) fegyverek, n) numizmatikai tárgyak (érmek, jelvények stb.).	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 300 000 Ft

”

Általános indokolás

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. (a továbbiakban: Kötv.) módosításának indoka elsősorban az egyszerűsítésre, bürokrácia-csökkentésre irányul részben eddig hiányzó szabályozást állapítanak meg. A módosítás céljai között szerepel az állami költségvetési források hatékonyabb és ésszerűbb felhasználása is: a védett kulturális javak állami elővásárlási joggyakorlásának kiszélesítésével, az állami közgyűjtemények és a Nemzeti Kastély és Várprogram megvalósító intézménye részére is lehetővé válik a szerzeményezés ezen módja.

Az elmúlt évek során a kiviteli engedélyezési, valamint a védési eljárások során szerzett tapasztalatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a 2014-ben bevezetett rendszer korrekcióra szorul. A 2014 januárjában meghatározott, kiviteli engedélykötelesség küszöbét jelentő forgalmi értékek mára már nem felelnek meg sem az örökségvédelmi érdekeknek, sem a műkereskedelmi árakat nem tükrözik. Az időközben megélnkült műtárgyforgalom és kereslet az árak jelentős emelkedését idézte elő, így az örökségvédelmi szempontból is jelentősebb tárgyak már a magasabb forgalmi értékűek között keresendők. A magasabb forgalmi értékűkűsőbbök meghatározásánál figyelembe vettük az elmúlt évek során védetté nyilvánított kulturális javak értékesítési árait, a kiviteli engedélyezésen felbukkant tárgyak árnyilatkozatait, az elmúlt évek piaci, aukciós áremelkedését, valamint a nemzetközi összehasonlítást. Ez utóbbi összehasonlítás alapján is megállapítható, hogy a korábbi Forint-értékek európai összehasonlításban is a legalacsonyabbak közé számíthatnak, amit ma már az élénk műkereskedelem és hazai gyűjtői kereslet sem indokol: az ország műtárgy megtartó- és felszívó képessége – a természetes piaci folyamatok alapján, adminisztratív beavatkozás nélkül is – jelentősen javult.

A módosítás a koherens és egyértelmű szabályozást biztosító módosítások megtételét, és jogszabályalkotásra irányuló felhatalmazó rendelkezések pontosítását szolgálja.

Részletes indokolás

1-2. §

A régészeti feltárás végzése állami közfeladat. A Kormány tagjainak feladat és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 17. § (2) b. pontja szerint a Miniszterelnökséget vezető miniszter gondoskodik a feladatkörébe tartozó kulturális örökségi értékek számbavételéről, nyilvántartásáról és az ehhez kapcsolódó tudományos feladatok ellátásáról, valamint a régészeti örökség számbavételéről, nyilvántartásáról, védendő területeinek meghatározásáról, védetté nyilvánításáról, védelméről, megőrzéséről. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény alapján mindenekelőtt a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok alapfeladata a régészeti feltárások elvégzése, mely alapító okiratukban is szerepel.

A feltárások elvégzésére a Kötv.-ben meghatározott állami és önkormányzati intézmények jogosultak. Ezért a Miniszterelnökséget vezető miniszter döntése szerint a jövőben nemcsak a megelőző régészeti feltárások, hanem a Kötv. szerinti nagyberuházások régészeti feladatellátásai is csak múzeumok végezhetik, melyek hiányzó kapacitásai pótlására kizárólag állami és önkormányzati fenntartású, feltárással jogosult intézményeket vonhatnak be a feladatellátásba, és a továbbiakban a szaktevékenységek végzésében szervezetek (gazdasági társaságok) nem működhetnek közre. A régészeti feltárás nélkülözhetetlen része a régészeti bontómunka, amely azonban részben földmunkás kapacitást igényel. A gazdasági társaságok, cégek ebbe a tevékenységbe lesznek bevonhatóak, mivel a múzeumok és a Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságnak (a továbbiakban: Budavári NKft.) nem tudják megoldani a változó létszámgigények miatt elsősorban idénymunkát vállaló munkavállalók közalkalmazotti alkalmazását vagy megbízását.

Ez a döntés lehetővé teszi a régészeti feladatellátás bonyolult, jelenleg többszintű rendszerének kétszintűre egyszerűsítését. Ugyanakkor a régészeti feladatellátás tervezése és végzése során elsődleges szempont a szükséges kapacitások zökkenőmentes biztosítása. Ennek érdekében szükséges egyfelől a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben rögzíteni az ágazati irányítás kettősségét, valamint azt, hogy a feltárással jogosult muzeális intézmények kötelesek az örökség védelméről szóló törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges személyi és infrastrukturális feltételeket biztosítani.

A tervezet szerint a Budavári NKft. nem lesz feladata az infrastrukturális nagyberuházások megelőző feltárásának koordinálása, illetve elvégzése. Ez egy olyan jellegű profiltisztítást jelent, amelynek eredményeként a Budavári NKft. az előzetes régészeti dokumentáció (ERD) elkészítésére szakosodott központi lelőhely-diagnosztikai szervezetté válik. A feladatkör szűkülése csökkenti a szervezet túlterheltségét, így lehetővé válik az ERD-k gyorsabb és magasabb színvonalon történő elkészítése.

Mindezeket túl az előterjesztő nem kívánja fenntartani az akkreditációs intézményrendszerét. A feltárással jogosultak akkreditációja önmagában nem sarkallta arra a múzeumokat fenntartókat, hogy intézményeik kapacitásait jelentősen növeljék. A cégek akkreditációjára sincs szükség, tekintettel arra, hogy a továbbiakban régészeti szaktevékenységet (pl. régészeti feltárás vezetése) nem láthatnak el. Az akkreditációs rendszer a Kötv. 2015. január 1-jén hatályba lépett módosítása alapján állt fel, a 2015 tavaszán kiadott engedélyek 3 évre szólnak. Az előterjesztő jelen tervezetet az akkreditációs engedélyek lejártát követően javasolja hatályba léptetni, ezzel biztosítani lehet a szükséges felkészülési időt.

A régészeti feladatellátást a korábbi módosítások során elválasztottuk a régészeti földmunkától. A régészeti feladatellátás a beruházások régészetileg érintett területének lelőhely-felderítése és megelőző régészeti feltárása, a régészeti földmunka a régészeti feladatellátáshoz szükséges, nem a feltárás része. A régészeti feladatellátást mint tudományos módszerrel végzett tevékenységet a

fentiek szerint a jövőben múzeumok végezhetik. A régészeti földmunkát mint jellemzően kivitelezői feladatot főszabály szerint a beruházó által kiválasztott cég végzi.

3. §

Az új rendelkezést gyakorlati tapasztalatok, lopott, majd előkerült kulturális javak esetei indokolják. A kulturális hatóság által 2004 óta vezetett lopott és eltűnt kulturális javak nyilvántartása alapján már több lopott tárgy megkerülése is előmozdítható volt. Több esetben is azonban a bűncselekmény elévülte, vagy egyéb körülmények miatt a felbukkant lopott tárgyak sorsának rendezése nem történhetett meg megnyugtató módon. Az új rendelkezés az ilyen ügyeket hivatott megoldani nemzetközi egyezmény, illetve a vonatkozó európai uniós közösségi szabályozásból átvett megoldásokkal. Ez alapján az előkerült, lopott kulturális tárgy az eredeti tulajdonosa részére visszaadandó azzal, hogy a visszaadó felet kártalanítás illeti meg, ha a szerzés során kellő gondossággal és körültekintéssel járt el. A kellő gondosság és körültekintés feltételeinél meghatározásában – pontos kereszthivatkozással – igazodik a közösségi jogszabály átültetéséről rendelkező 2001. évi LXXX. törvényben előírtakhoz. A kereskedelmi forgalomban történő szerzés esetén a vevő részéről jogos elvárásnak tekinthető, hogy a kereskedő az áru eredetének tisztázása érdekében az ésszerűen hozzáférhető adatellenőrzéseket elvégzi. Ezért ott a kellő gondosság és körültekintés feltételeit a kereskedőnek kell biztosítani, a vevő részéről ez teljesítettnek tekintendő.

A védetté nyilvánított kulturális javak körébe tartozó tárgyak eltűnésekor a kulturális javak hatósága jogosult a körözés elrendelésére, amennyiben rendelkezésre állnak az adatok. Az elrendelésre most már teljesebb körben lenne lehetőség, nem kizárólag a védetté nyilvánított kulturális javakra szűkítve. Ezáltal lehetővé válik, hogy a kulturális örökség eltűnt elemi közül tágabb kör, pl. a közgyűjteményi leltári darabok esetén is igénybe vehető legyen ez az eszköz.

4-7. §

A védett kulturális javak ideiglenes kiviteli engedélyezése a statisztikai adatok szerint túlnyomórészt a hazai múzeumok külföldi kölcsönzési forgalmát fedi le. Muzeális intézmények esetén a külföldi kölcsönadás a gyakorlatban kettős engedélyezés alá esik, hiszen a múzeumi jogszabályok alapján (1997. évi CXL törvény 38/A. (6) bek.) a külföldi kölcsönzés a kultúráért felelős miniszter (EMMI) hozzájárulása szükséges. A külföldre szállítás pedig jogszerűen csak a kulturális javak hatósága (Miniszterelnökség) által – magyar vagy EU közösségi jogszabály alapján – kiállított engedéllyel lehetséges. Tekintettel arra, hogy a külföldi kölcsönzési hozzájárulás és a kiviteli engedélyezés tartalmilag azonos feltételeket vizsgál, ezért a kettős engedélyezés fenntartása csak a legszükségesebb mértékben indokolt. Az EU közösségi szabályozásban a tagállamok részére biztosított általános nyílt kiviteli engedélyezés bevezetésével lehetővé válik, hogy azon állami muzeális intézmények, melyek szakmai, szervezeti és pénzügyi erőforrásai tartósan biztosítottak, az öt évre adható, többször is felhasználható „keretengedélyt” megkapják, mellyel a gyűjteményükbe tartozó bármely darabot jogszerűen vihetik ki EU-n belül és kívül is, ha az adott külföldi kölcsönzéshez az EMMI miniszter hozzájárult. Ez az éves szintem 200 ideiglenes kiviteli engedélyezési ügy java részénél

jelentős egyszerűsítést eredményez mind az ügyféli (közgyűjteményi), mind a hatósági oldalon.

A módosítás technikai jellegű, a kialakult gyakorlatnak megfelelően rögzíti az engedély érvényességét. (A korábbi, határozatlan idejű érvényességet a hatóság sosem alkalmazta, hiszen egy-egy tárgy esetleges felértékelődése kiszámíthatatlan. Amit a mai szemlélet nem tart kiemelkedő jelentőségűnek és pótolhatatlannak, az idő múlásával, előre nem látható események bekövetkeztével megváltozhat.)

A rendelkezés egy új bekezdéssel bővül, hogy a lopott kulturális javak esetén a visszaszolgáltatás (restitúció) hatékonyabban történhessen meg. Ennek érdekében szükséges a lopott tárgyak eredeti tulajdonosának (sértettnek) a személyes adatait nyilvántartásba venni, hogy az előkerülés esetén értesíthető, illetve visszaellenőrizhető legyenek. A személyes adatok kezelése törvényi szintű felhatalmazást igényel.

A Kötv. 71. §-a sorolja fel a hatóság által vezetett nyilvántartásokat. A nyilvántartott műemléki érték fogalma a Kötv. 2015. január 1-jén hatályba lépett módosítása során került bevezetésre. A jogalkotó szándéka ezen műemléki értékek közhiteles nyilvántartásban történő rögzítése volt, a hatóság nyilvántartása jelenleg is a nyilvántartott műemléki értékeket tartalmazza. A módosítás pontosítást tartalmaz, amely alapján a hatóság a Kötv. 7. § 22. pontjában meghatározott nyilvántartott műemléki értékek nyilvántartására köteles, amely a Kötv. 72. § (1) bekezdése alapján közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

8. §

Az állami elővásárlási jog gyakorlása során szerzett tapasztalatok alapján, figyelembe véve az elmúlt időszak hivatali, szervezeti változásait is, szükséges a rendelkezés módosítása, hogy azzal az állam hatékonyan tudjon élni. Ennek lényege:

- az állami elővásárlási jog gyakorlására történő felajánlást továbbra is a kulturális javak hatóságánál, azaz Miniszterelnökségen kell az érintetteknek megtenni,
- Miniszterelnökség kijelöli a jog gyakorlására: az irányítása alatt álló "örökségvédelmi háttérintézményt" (Budavári, Eszterháza, Helikon Kastélymúzeum, Gödöllői Királyi Kastély NKft.), vagy az állami közgyűjteményt,
- a kijelölt örökségvédelmi háttérintézmény, vagy állami közgyűjtemény a felajánlásra válaszként nyilatkozik az állami elővásárlási jog gyakorlásáról és – pénzügyileg és a műtárgy átvételével együtt – lebonyolítja az adásvételt (vagy lemondó nyilatkozatot tesz, vagy a jogvesztő határidőn belül nem nyilatkozik),
- a kijelölt örökségvédelmi háttérintézmény, vagy az állami közgyűjtemény értesíti a Miniszterelnökséget az állami elővásárlási jog gyakorlásáról,

- Miniszterelnökség tájékoztatja az MNV Zrt.-t, hogy azzal a kijelölt örökségvédelmi háttérintézménnyel, vagy állami közgyűjteménnyel kössön vagyonkezelői szerződést, amelyik a vételt lebonyolította.

Ennek révén megoldható, hogy:

a) az elővásárlási jogra való felajánlás ügyféli oldalról ne váljon bonyolultabbá (továbbra is csak egyetlen helyen kelljen bejelentést tenni),

b) az örökségvédelmi szakmai-eljárási érdekek és szempontok ne sérüljenek (a hatóság a maga által vezetett közhiteles nyilvántartás alapján tudja ellenőrizni, hogy a jog fennáll-e, illetve értesül a tulajdonosváltásról),

c) a feladatellátás a gyakorlati végrehajtási szinthez közelebb kerüljön: a vásárlással járó pénzügyi, jogi és műtárgykezelési feladatok, kockázatok kezelése ott történjen, ahol a feltételei adottak, és a megszerzendő műtárgy is elhelyezésre kerül (és mindez ne a közvetítői szerepet betöltő, és a műtárgykezelés feltételeivel nem rendelkező Miniszterelnökség közvetlen felelősségi és feladatkörébe tartozzon),

d) az állami elővásárlási jog érvényesítésével a Nemzeti Kastély és Várprogram megvalósítója is élni tudjon,

e) az állami elővásárlási jog érvényesítésével az állami közgyűjtemények is élni tudjanak,

f) a részben egymásnak ellentmondó hatályos jogszabályi rendelkezések összhangba kerüljenek.

A koncepció szerinti szabályozási környezet kialakítása alacsonyabb szintű jogszabályi rendelkezések módosítását, illetve megalkotását is igényli.

9. §

A hatályon kívül helyezendő rendelkezés az adminisztratív terhek csökkentését, az eljárások gyorsítását szolgálja. A nem kiviteli engedélyköteles tárgyak esetén a továbbiakban a hatóság már nem – a kiviteli engedéllyel azonos, időigényesebb eljárás keretében jár el és – műtárgykísérő igazolást állít ki, hanem egy gyorsabb eljárás keretében igazolja (pl. a kérelemre rávezetett záradékszerű hitelesítéssel), hogy az érintett tárgy nem tartozik az örökségvédelmi jogszabályok szerint kiviteli engedélyköteles kulturális javak körébe.

10-13. §

Kodifikációs pontosításokat és záró rendelkezéseket tartalmaz.

14. §

A Kötv. 53/A. § (1) bekezdése alapján a hatóság a kulturális javak teljes körére körözést

rendelhet el. Indokolt annak biztosítása, hogy a körözési rendszerben feltüntetett kulturális javak körébe tartozó dolgok közérdekből nyilvános adatok körébe tartozzanak. Ennek az adatok nyilvánosságra hozatalában, megismerhetőségében, hozzáférhetőségében van jelentősége, ezért szükséges ehhez igazítani A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvényt is.

15. §

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvény technikai módosítása, mely a tervezet elfogadása esetén szükséges.

16. §

Hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz.